

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

II. De Venatione & Piscatione, ac varijs ipsam concernentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

saevus. Instit. de Rerum divisione. Et quidem, cum hæc constitutio poenalis non sit, sed secundum æquitatem naturalem lata, ac definitiva proprietatis rerum, videtur obligare in conscientia ante Judicis sententiam; prout notant Lessius, & Layman *loc. cit.* post Covarruviam, Cajetanum, Navarrum, & alios, & concordant proximè dicta n. 6.

12. CONCL. VIII. Quòd si quis datâ operâ in alieno fundo Thesaurum scrutetur, atque inveniat sine consensu domini, totum fundi domino reddere compellendus est, atque ulterius puniendus: si autem Thesaurus arte magicâ, quamvis in proprio fundo, repertus fuerit, tunc totus Fisco adjudicabitur per sententiam Judicis, idque sit in poenam criminis. Ita habetur *cit. L. 1. C. de Theauris, lib. 10.* & sequuntur Doctores communiter. Quamvis Herincx *loc. cit. n. 148.* rectè notet, quòd hæc dispositio Juris, utpote poenalis, non obliget ante sententiam Judicis, ad instar aliarum poenarum.

Quid si thesaurus inveniatur in alieno fundo, vel arte magicâ?

13. CONCL. IX. Qui scit alicubi Thesaurum latere, & emit locum, antequàm effodiat, nullam facit venditori injuriam, & fit dominus totius Theauri postmodum eruti. Ita desumitur ex *l. A tutore, ff. de Rei vendicat.* & tenent Lessius, Herincx *num. 149.* alique passim. Ratio est: quia eruit postea Thesaurum ex proprio fundo, nec tenebatur priori domino indicare ipsum, immò neque hic fuit in ejus dominio. Huc quadrat Parabola à Christo allata de Margarita pretiosa, inventa in agro, quem idcirco quis emisse legitur *Matth. c. 13.*

An licitum sit emere fundum, in quo scitur latere thesaurum?

QUÆSTIO II.

De Venatione & Piscacione, ac varijs ipsam concernentibus.

14. CONCL. I. Non obstante, quòd feræ sylvestres sub nullius dominio existant, ac proinde spectato Jure Gentium fiant primò occupantis, *arg. §. Fera, Instit. de Rerum divis.* adhuc tamen possunt Principes venationem, & piscationem, & captionem hujusmodi animalium ex rationabili causa alijs interdicare. Ita Covarruvias *part. 2. in reg. Peccatum. §. 8.* Lessius *cit. cap. 5. num. 33. & seqq.* & alij satis communiter, quamvis non detuerint oppositum tenentes, quos referunt iidem Authores.

Possunt Principes venationem, & piscationem interdicare.

Conclusio desumitur in primis ex receptissima praxi, qua in ple-
risque Regnis, ac Provincijs, Principes talem faciunt prohibicio-
nem. Accedit ratio: quia populus potest cedere jure suo; un-
de cum Principibus convenientem suo Fastigio apparatus, atque
honestas pro sua Dignitate recreationes populus concedere te-
neatur, consuetudine hoc jus Principibus concessum esse, dicen-
dum est. Idipsum suadet ex eo: quia quilibet potest alium
prohibere, ne in suo fundo venationem, aucupium, vel piscatio-
nem exerceat; ergo & Princeps pro suo territorio. Antecedens
patet ex *l. Item si fundi. ff. de Usufructu*, ubi dicitur, *Aucupiorum quo-
que & venationum redditum ad fructuarium pertinere*. Et §. *Ferz. Instit.*
de Rer. divis. Planè qui alienum fundum ingreditur venandi, aut aucu-
pandi gratiâ, potest à domino, si is praverit, prohiberi ne ingreditur.

Solvitur in-
stantia.

15. Nec dicas. Jure Naturæ & Gentium licitum est, animalia
libera capere: atqui Princeps non potest tollere Jus Naturæ;
ergo. Resp. enim, venationem esse Jure Naturæ licitam eatenus
solum, quatenus ipsa non est prohibita Jure Naturæ, sicuti fur-
tum; non autem sic, quasi ejus prohibitio ob rationabiles causas
certis personis facta, sit contra Jus Naturæ. Hinc sic explicatâ
majori, distinguitur minor: Princeps non potest tollere Jus Na-
turæ præceptivum; id est, illud, quo quidpiam Jure Naturæ præ-
cipitur, aut prohibetur, conceditur: non potest tollere Jus Na-
turæ negativum, seu permissivum tantum, & quoad unum vel
alterum objectum determinatum, præsertim accedentibus justis
causis, negatur minor, & consequentia. Quia multa sunt Jure
Naturæ permessa & licita, quæ tamen justis de causis Jure huma-
no postmodum prohibentur; alioquin certè nec esus carni-
um posset pro certis diebus ab Ecclesia interdici, cum sit Jure Naturæ
licitus, id est, non prohibitus hoc jure.

Jus Naturæ
aliud præ-
ceptivum,
aliud per-
missivum.

Qui contra
justam pro-
hibitionem
venatur,
peccat, te-
neturque
damnum
compensa-
re.

16. CONCL. II. Qui stante tali prohibitionem, in loco publi-
co, seu per industriam humanam non concluso venatur, vel in
publicis lacubus seu fluminibus piscatur, aut aucupio volucres
capit, peccat contra justam prohibitionem, atque virtutem Justi-
tiæ, & obligatur ad compensationem damni illati; quamvis ac-
quirat dominium feræ captæ, atque ad istius restitutionem non
teneatur. Ita Sannig. *dist. 6. de Justitia, q. 2. n. 14.* Lessius *loc. cit. n. 43.*
Tannerus *tom. 3. disp. 4. q. 6. n. 355.* & alij. Ratio primæ partis de-
sumitur ex dictis *num. 14.* nam talis non solum agit contra justam
prohibitionem, sicque ratione commissæ inobedienciæ puniri
me-

meretur; sed etiam violat jus venandi, piscandi, in tali loco alteri competens.

17. Num autem in particulari casu isthæc obligatio restituendi, sive compensandi damnum illatum, sit gravis, nec ne, judicandum erit ex qualitate injuriæ, vel læsionis juris venandi, piscandi, &c. Principi, vel Reipublicæ competentis: item ex gravitate damni illati, utputà si animalia capta sint magni pretij, & multa, adeò ut soboles ferina notabiliter extinguatur; vel si ob frequentiam venationis feræ sint redditæ fugaces &c. de quibus plura citatus Lessius, Tannerus, Lugo *disp. 6. de just. & jure, sect. 7.* & alij, arbitranes, quòd unam alteramve feram capere, non censetur notabiliter damnosum, ita ut attingat culpam mortalem.

Quando censetur gravis obligatio damni compensandi?

18. Altera pars Conclusionis ex eo probatur: quia talis fera sylvestris, vel avis, etiamnum gaudet naturali suâ libertate, ac proinde necdum est sub dominio Principis, aut domini fundi, sed est nullius; ergo transit in dominium primò occupantis, qualis in proposito censetur is, qui capit eam. Ex quo protinus sequitur, quòd is non teneatur restituere feram captam, utpote quæ antè nullius erat, & per capturam facta est sua.

Is tamen acquirit dominium Feræ captæ.

19. Si dicas, hanc Conclusionem sibiipsi contradicere, dum nunc admittit, feram sylvestrem transire in dominium capientis, veluti primò occupantis; & tamen in priori parte asserit, talem peccare contra virtutem Justitiæ, ac teneri ad restitutionem. Resp. negando illatum: nam quantum ad propositum, ac stante præfatâ prohibitione venandi, piscandi &c. duplex jus considerari potest. Primò quidem, ipsùm jus venandi, piscandi &c. in tali loco: & hoc, stante ejusmodi justâ prohibitione, competit Principi, vel Domino territoriali, læditurque per venationem, vel piscationem ipsò invito ab altero factam. Secundò, jus in ipsam feram: & hoc non competit Principi, vel Domino territoriali, sicque per capturam feræ sylvestris, seu gaudentis suâ naturali libertate, non læditur. Unde fit, quòd ratione prioris juris læsi teneatur is, qui venatur vel piscatur in loco publico prohibito, ad competentem restitutionem, seu recompensationem damni illati: ratione alterius verò, utpote reverà in feram non habiti, ad nihil teneatur.

Solvitur inæstantia. Duplex jus in proposito considerari potest.

20. Dicitur notanter in Conclusionem, *in loco publico, seu non concluso.* Nam præsens Conclusio solùm intelligenda est de ijs animalibus, quæ necdum sunt mansuefacta, neque capta, atque in

quid de animalibus domesticis,

vel in certo
loco con-
clusis?

in certo loco inclusa. Secus enim dicendum foret de animalibus naturam mansuetis & domesticis, uti sunt gallinæ, anates domesticæ, oves, boves, porci, & huiusmodi; quæ proinde, si potestatem dominorum longius aberrando evaserint, capere non licet, vel si ab aliquo capiuntur, sunt dominis restituenda: alioquin furtum committeretur, §. Gallinarum, Instit. de Rerum divis. Similiter licitum non est capere feras naturam sylvestres, sed certo in loco iam conclusas, v. g. in hortis, vel in nemoribus muro circumdatis, aut pisces ex piscinis &c. Talia enim animalia iam non amplius gaudent suam naturali libertate, sed cum per industriam humanam contineantur sub tali certa custodia, existunt sub dominio eius, qui est dominus illius horti, nemoris, piscinæ &c.

An fera la-
queo intri-
cata sit exi-
mentis, vel
laqueum
ponentis?

21. Quæres, cui competat dominium feræ laqueo intricatæ, aut piscis nassâ conclusi, si eximatur ab alio, quam ponente laqueum, vel nassam? Resp. hic variare Doctores: nam aliqui dominium adjudicant ejusmodi feras eximenti, arg. l. In laqueo, ff. De acquir. rerum dominio, ubi Summarium sic habet: *Quod in laqueum meum incidit, non est meum, nisi manualiter capiatur*; nonnulli autem videntur tenere oppositum. Verum rectius distinguitur cum Sannig. cit. dist. 6. q. 2. n. 1. & 2. Tannero loc. cit. n. 356, & alijs: quia vel fera, aut piscis, inextricabiliter concludebatur laqueo, live nassâ; vel ita duntaxat, ut diu luctando sese adhuc expediret. Si primum, fit tendentis laqueum, vel ponentis nassam: quia nihil interest, an manu, vel instrumento quis feram apprehendat. Si secundum, fit eximentis illam feram, utpote quæ adhuc, antequam eximeretur, & censebatur habere naturalem libertatem. Et hoc totum videtur velle textus cit. l. In laqueo, si benè perpendatur.

QUÆSTIO III.

De alijs modis acquirendi rerum Dominium jure Gentium.

Inter mo-
dos acqui-
rendi rerum
dominium
est Nativi-
tas.

22. Secundus modus acquirendi rerum dominium jure Gentium, est *Nativitas*; per quam nostra fiunt, quæ ex animalibus nostro dominio subjectis nascuntur; uti habetur §. Item ea, Instit. de Rerum divisione. Unde cui competit dominium, vel saltem usufructus pecudum, utputà ovium, equorum, vac-